

Sa Sella

REVISTA D'INFORMACIÓ MUNICIPAL.
MAIG - JUNY 1988. Segona Època. Nº 8

SANCALLES	SENCALLES	SINCALLES	SONCALLES	SUNCALLES
SANCALLIS	SENCALLIS	SINCALLIS	SONCALLIS	SUNCALLIS
SANCALLOS	SENCALLOS	SINCALLOS	SONCALLOS	SUNCALLOS
SANCALLUS	SENCALLUS	SINCALLUS	SONCALLUS	SUNCALLUS
SANCELLAS	SENCCELLAS	SINCELLAS	SONCELLAS	SUNCELLAS
SANCELLES	SENCELLES	SINCELLES	SONCELLES	SUNCELLES
SANCELLIS	SENCCELLIS	SINCELLIS	SONCELLIS	SUNCELLIS
SANCELLOS	SENCELLOS	SINCELLOS	SONCELLOS	SUNCELLOS
SANCELLUS	SENCCELLUS	SINCELLUS	SONCELLUS	SUNCELLUS
SANCILLAS	SENCILLAS	SINCILLAS	SONCILLAS	SUNCILLAS

SENCELLES

SANCILLOS	SENCILLOS	SINCILLOS	SONCILLOS	SUNCILLOS
SANCILLUS	SENCILLUS	SINCILLUS	SONCILLUS	SUNCILLUS
SANCOLLAS	SENCOLLAS	SINCOLLAS	SONCOLLAS	SUNCOLLAS
SANCOLLES	SENCOLLES	SINCOLLES	SONCOLLES	SUNCOLLES
SANCOLLIS	SENCOLLIS	SINCOLLIS	SONCOLLIS	SUNCOLLIS
SANCOLLOS	SENCOLLOS	SINCOLLOS	SONCOLLOS	SUNCOLLOS
SANCOLLUS	SENCOLLUS	SINCOLLUS	SONCOLLUS	SUNCOLLUS
SANCULLAS	SENCULLAS	SINCULLAS	SONCULLAS	SUNCULLAS
SANCULLES	SENCULLES	SINCULLES	SONCULLES	SUNCULLES
SANCULLIS	SENCULLIS	SINCULLIS	SONCULLIS	SUNCULLIS
SANCULLOS	SENCULLOS	SINCULLOS	SONCULLOS	SUNCULLOS

SUMARI

EDITORIAL.....	3
TEMPS ENRERA.....	4
FIRA '88	5
TEMES DES CAMP.....	6
RUBERTS.....	8
MUSICA.....	9
OPINIO.....	10
LA FIRA:REPAS A UNA TRADICIO....	13
ESGLÉSIA.....	14
SES ESCOLES.....	16
AGRUPACIO ES JONG.....	18
SA NOSTRA LLENGUA.....	19
ACTUALITAT MUNICIPAL.....	20
SOCIETAT CAÇADORS.....	22
TERCERA EDAT.....	24
URBANISME.....	26
NOTICIES FRESQUES.....	27
ESPORT.....	28
PASSATEMPS.....	30
LA BONA CUINA.....	31
B INIALI.....	32.

SA SELLA

Revista d'informació municipal.

Maig-Juny 1988 (2ª època)
Nº 8.

REDACCIO I CONFECCIO:

Grup de Sencellers.

COL.LABORADORS:

Tots els qui vulguin.

IMPRESSIO:

"Apòstol y Civilizador" Petra

PATROCINA:

L'Excelentíssim Ajuntament.

NOTA DE REDACCIO:

Els articles en aquesta revista expresen únicament -
l'opinió dels propis autors.

A l'observatori pluviomètric l'Oliba s'han recollit durant el primer trimestre d'enguany, les següents quantitats:

-Gener: 33,3 l/m3

-Febrer: 15,9 l/m3

-Març: 29,2 l/m3

Durant l'any 1987 es varen produir a Sencelles:

10 Naixements.

19 Morts.

13 Casaments.

Enguany, per altra banda hi ha hagut:

1 Naixament.

7 Morts.

1 Casaments.

Per altra banda, Sencelles ha experimentat un augment de la població de 21 persones durant el darrer any. El 1 de Gener de 1987 la població era de 1538 habitants mentres que al 1 de Gener d'enguany era de 1559 habitants.

EDITORIAL

Fa dos anys va sortir el darrer número de la revista sencellera SA SELLA. Després d'aquest període d'inactivitat torna sorgir SA SELLA de les seves cendres com el Fènix de la mitologia grega. Amb nous ànims, amb nova força, disposats a treballar per Sencelles, per dur endavant la nostra consciència com un poble mallorquí. Som un grapat de joves amb moltes ganes de fer feina, per noltros no se perdrà, només fa falta la vostra col.laboració llegint la revista, participant en ella i fent suggerències si teniu res a dir.

Volem que aquesta revista serveixi també com a plataforma perquè totes les associacions culturals de Sencelles siguin més conegudes per vosaltres. Tindran cabuda dintre d'ella seccions tan diferents com poden ésser les entrevistes, l'humor, l'opinió, la picaresca, etc, etc. No pretenem fer una revista massa seriosa, ne volem culturitzar el poble, volem entretenir, divertir i agradar que és el que interessa.

Esperem que no sigui com la darrera vegada, que no va anar bé; que aquest pic SA SELLA duri pels segles dels segles, Amén.

SA SELLA.

EL TERN I LES JOIES DE LA MARE DE DÉU DE PASQUA:

Per Vicenç Comes i Joan.

El temps no passa de bades. Me'n vaig adonar compte l'altre dia quan tre allotes molt garrides em varen visitar. Eren la filla del Batle, la de meu bon amic en Jaume Pere d'Inca i la d'en Joan Pelea.

Tractava molt, de petitones a les dues primeres i...Déu meu quina diferència!. Avui són persones fetes amb caràcter i personalitat. Venim, em varen dir per si vós ens podrieu proporcionar dades per publicar qualqu cosa històrica sobre Sencelles. Nosaltres som les encarregades de la secció històrica de la revista "Sa Sella". La il·lustració d'aquestes allotes fa que escrigui aquest petit relat:

Sabeu?. A Sencelles, fa uns trenta i tants d'anys devia esser l'any 1.951 era Vicari d'aquesta parròquia una persona molt laboriosa que li agradava tenir les coses de l'Esglesia a punt. Aquest home s'anomenava Jaume Cirer Llabres i necessitava un Tern Blanc és a dir una casulla i dues dalmàtiques i, fet i dit, escrigué al senyor Bisbe i li digué: Senyor Bisbe: la Verge de Pasqua la que surt a la processó de l'Encuentro té joies: dues creus d'or (7x5 cms. i l'altre de 6x4) amb perles incrustades, un imperdible d'or amb predetes i un medalló d'or amb adorns de plata i platí. Totes aquestes joies són donades per devots de la Mare de Déu de Pasqua.

(Us vull dir que aquesta Verge, supòs que actualment encara se conserva no era més que una cara i unes mans que sostenia un suport de ferro i fusta, però el dia de la festa corresponent era ricament adornada amb preciosos vestits de seda i moltíssimes joies ja que a més d'aquestes n'havia tingudes moltes més, la imatge de què us estic parlant fou retirada en temps del Rector Perera i substituïda per l'actual de cartró i fusta).

El Senyor Vicari, necessitava un Tern Blanc i no tenia doblers per comprar la roba, seda i fil d'or, el volia emprar per les Festes de segon Ordre, les altres casulles i dalmàtiques eren massa bones, estaven brodades d'or amb seda de colors i eren vertaderes joies. Però el Senyor Bisbe li contestà Primer: que se respecti la voluntat dels donants. Segon: les joies poden seguir adornant la nova imatge que ara teniu. Tercer: la petició no és correcta ja que vostè només és un Vicari Encarregat. Me supòs que el pobre Senyor Vicari, es va quedar sense el Tern Blanc i les joies continuaren adornant l'actual Verge de Pasqua gràcies a Déu i al senyor Bisbe.

La fira de Sencelles és molt antiga, molt, però molt. Té el perfum del vi ranci. Es de quan Sencelles era una gran vila.

A la primavera quatre pobles de Mallorca feien i encara fan, la seva fira. El darrer diumenge d'abril fan fira a Santa Maria, el primer diumenge de maig en fan a Sineu, el segon diumenge a Sóller i el tercer a Sencelles.

A Sencelles el diumenge de la fira en venien molts de fora i firaven comprant i prenent part en els jocs. La gent del poble no comprava fins a l'endemà, el dia del firó, que els venedors baixaven un poc de preu. Llevar el firó a la nostra fira la debilita molt i l'any passat quasi el llevaren. Amb els nins a l'escola, no hi ha firó. Un poble se sense nins és un poble mort.

Per això jo diria als mestres que el matí del dia del firó deixassen els nins en llibertat pels carrers i places de la vila.

Si hi ha una ordre que mana fer escola que facin de no llegir-la o que facin un matí de vaga, perquè un poble val més que cent ordres.

Diria a l'Ajuntament i a l'Associació de pares que donin aquest mateix consell als mestres.

Diria als pares dels nins que si hi ha escola no hi deixin anar als seus fills.

I diria als nins que si els envien a escola que no la trobin i corrin pels carrers de la vila.

No es pot admetre fer festa els grans i tenir els petits tancats a l'escola.

Qui fa mal a la nostra fira, no és amic nostre.

Bartomeu Oliver.

PROGRAMA DE FESTES DE LA FIRA '88.

-Mostra de pintura local. Serà el diumenge i el dilluns de 10'30- a 13'30.

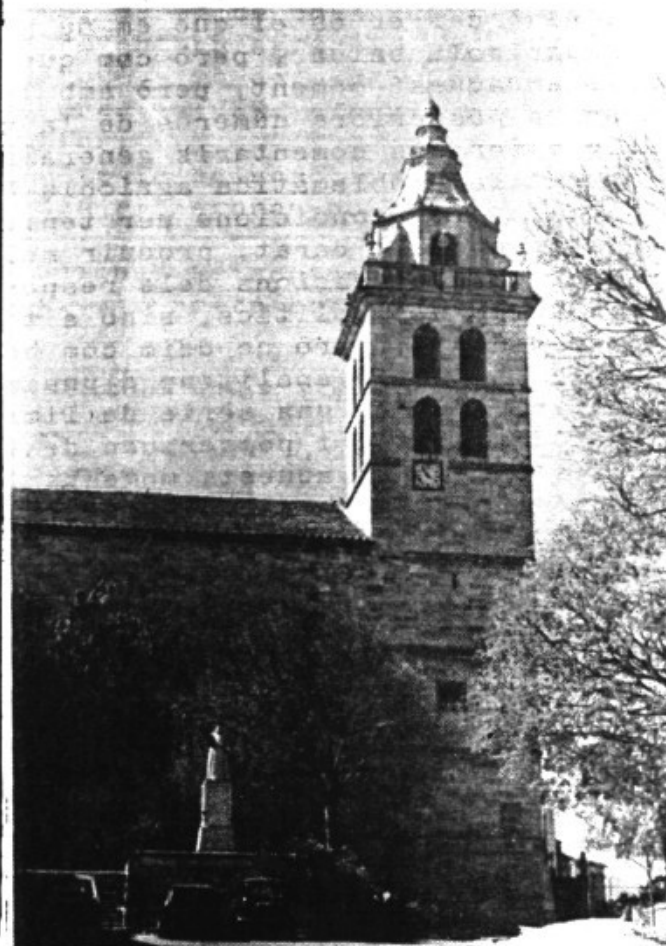
-Diumenge a partir de les 10 h:
.Exposició de maquinaria agrícola cotxes i ramaderia ovina.

.Mostra de tondre ovelles amb estisores.

.Mostra de cans de bestia i caça.

-El capvespre a les 18 h. hi haurà un partit de futbol entre el SENCELLES i el SOLLER.

-Dilluns: " El Firó "

Per parlar d'agricultura i ramaderia en aquests moments, hem de tenir presents dos fets fonamentals que condicionen qualsevol política agrícola que es vulgui adoptar.

El primer, encara que sembli un disbarat, és que som a la CEE, i el segon, és que hem entrat en el pitjor moment, a més d'entrar a qualsevol preu.

Encara que ja som a la CEE, tenim la mentalitat de que hem de solucionar els problemes des del prisma del nostre redol i tenim una política d'estruç.

De l'Europa de la postguerra, on no hi havia menjar suficient, s'ha passat a superproduccions en quasi tots els productes. Això ha suposat pels agricultors que en aquests moments hagin de reduir les seves produccions o pagar unes penalitzacions per produir de més (tases de corresponsabilitat en blat, quotes lleteres, etc.). El curiós del cas és que els agricultors europeus es beneficiaren d'enormes ajudes per a les reformes estructurals, amb el que s'ha aconseguit que s'ha reduït el número d'agricultors i que els que han quedat tenguin una renda agrària que s'acosta bastant a la d'altres sectors de la societat.

I hem entrat a qualsevol preu perquè continuament estam veient com els famosos assumptes que restaren pendants, sempre se solucionen en contra nostra. A més d'això, se'ns fa responsables i se'ns obliga a pagar uns excedents ocasionats a la CEE abans del nostre ingrés.

Davant aqueixa situació europea, el que és fonamental es tenir una bona informació del que s'està fent a Bruseles, perquè automàticament, tindrà una repercusió a qualsevol dels racons de la nostra Mallorca. Això darrer és el que em du a comentar la incidència europea al sector agrícola balear, però com que em sent limitat a unes ximpls quartilles en aquest moment, però amb la il·lusió que es puguin anar continuant a posteriors números de la revista que ara surt a la llum, només vaig a fer uns comentaris generals perquè en altres articles aniré desglosant la problemàtica agrícola Mallorquina i Sencellera.

Les condicions per tenir una bona renda agrària són les següents: produir barat, produir molt i vendre car. És curiós, però basta veure les declaracions dels responsables de l'agricultura, i no em refereix només als polítics, sinó a tots en general, per constatar que tots estam d'acord, però no deim com ho hem de fer.

Anam a analitzar d'una manera somera aquests tres punts: el produir barat té una sèrie de limitacions, unes coordenades de què no ens podem sortir i potser una de les principals sigui l'extensificació, que és el que en aquests moments està preconitzant la CEE. Anem a explicar-ho prenent com exemple les explotacions vacunes de Mallorca i de Menorca. A Mallorca, l'explotació disposa de poca superfície agrícola i una gran quantitat de bestiar. L'alimentació és fonamentalment la pròpia d'una ramaderia intensiva: gran producció de farratge en els moments en que és més car produir la unitat alimentícia (alfals a l'estiu) i gran complement alimentari a base de granes (piensos) compostes, amb què, si bé s'augmenta la producció, es desapareixen els preus i baixa la rentabilitat.

A Menorca, molta més superfície per vaca i la producció en els moments que costa menys fer el farratge, que és l'hivern, amb complement d'ensitjament d'aquest farratge a l'estiu que és el moment que les vaques estan seques i tenen menys necessitats alimentícies.

Hi ha altres factors importants a més de l'extensificació, pe-

rò realment seran objecte d'estudi a cada un dels distints cultius.

En quant al segon punt, produir molt, seran necessàries dues coses fonamentals, bona bàse agrícola i bons tècnics per aplicar a cada moment aquelles solucions específiques als problemes concrets. Aquí podem parlar de llavors, fertilitzants, tractaments, sanitat animal i un llarg etcètera que tots coneixem. Ara bé, em faig una pregunta, que no una afirmació: ¿no seria millor produir manco, amb abaratament de costos i augment de rentabilitat?

En quant al tercer punt; vendre car. Crec sincerament que és molt important una bona comercialització i tal vegada el que mai ha donat resultat a Mallorca, que són les Cooperatives, encara que donen excel·lent resultat a altres llocs, amb un estudi del que s'ha de canviar perquè també funcionin les nostres, s'aconseguiria una millor comercialització.

Crec, però, que el problema de la comercialització està molt lligat al de la producció. Dificilment podrem comercialitzar bé si produïm molt més car que el que ens ofereix la nostra competència, i m'estic referint als productes que ens arriben de la península i als que ens arribaran dels països de la CEE.

Per mi, és aquí on està el quid de la qüestió. Anam a analitzar profundament quins productes podem produir a un preu que sigui competitiu, perquè hi ha que dir clarament que segons quins productes no els podem produir a Mallorca i s'han d'abandonar; i a aquestes terres, i ho dic sense rubor, se'ls ha d'aprofitar per l'agricultura a temps compartit, d'oci d'agroturisme o com es vulgui anomenar.

El repte a què estam enfrontats, és el de conservar la malla social i humana suficient perquè el nostre entorn agrícola no es degradi i s'abandoni. Hem de cercar els medis perquè això no passi, encara que sigui acollint-nos a les mesures que ha pres la CEE, produir no, però donar solucions alternatives a l'agricultor.

Crec que ningú, per desgràcia, té la solució i tots tenim qualque cosa per aportar, si bé moltes vegades els arbres no ens deixen veure el bosc.

Què necessitam per cercar solucions? Primerament molta i bona informació, i després molta imaginació i..... molta sort.

Ventura Rubí i Servera.

8 Ruberts

Som un ruberter que, com molta altra gent, estima el lloc on - va néixer i també hi viu. I, ¿quina manera millor per demostrar - l'afecte que tenim al lloc d'on som, que interessarnos per conèixer un poc més la seva història?. Així idò, intentaré donar a conèixer com era aquest petit llogaret - per tanta gent desconegut - fent un poc d'història i esmentant els fets més destacats que han tingut lloc aquí, a Ruberts.

Aprofit aquí, per donar les gràcies a la gent que m'ha proporcionat la informació que conté aquesta plana.

Entrant ja dins del tema, trobam una definició de Ruberts, la qual data no puc precisar, que diu així:

"Des d'els temps llunyans de la conquesta de Mallorca, es troba en el centre de l'illa un nucli de població anomenat Ruberts, que el bisbe D. Ramon de Torrella agregà a Sencelles quan ordenà les demarcacions parroquials." Segons el cens de l'any 1960, 122 habitants residien a 21 vivendes agrupades i 24 escampades pels voltants."

Referint-nos als esdeveniments - destacats, trobam que l'any 1768 la família Sard, de Son Jordà, donà el solar per a la construcció de l'oratori, així com també pagà el retaule i donà tot quan fos necessari pel culte. Aquest mateix any va tenir lloc la col·locació de la primera pedra i dos anys després, concretament el 29 de Novembre de 1770, es donaren per acabades les obres i es beneí l'oratori. El Dr. D. Bartomeu Verd i Falcó cantà la primera missa de Ruberts. Pegam un petit bot de 139 anys i ens trobam al 1909, any en que tingué lloc l'engrandiment de l'oratori. El solar també ho cedí la família Sard, així com també regalà quadres i la imatge de Sant Josep. Les obres acabaren el 1910.

L'any 1922 les Germanes de la Caritat s'instal·laren a Ruberts però en aquells temps encara no s'havia fundat el convent.

La construcció de dit convent començà el 1929 i va ser una tasca on hi participà tot el poble, tant amb feina com econòmicament. Les obres acabaren l'any 1935.

El 17 de Novembre de 1957 es va fer la donació de la casa Rectoria i "corral".

El 15 de Novembre de 1964 es produí un aconeteixement "lluminós" dins Ruberts: La seva electrificació. Així com també la de Ca's Canar. Foren uns dies de molta festa i ens consta que aquest - dia els ruberters i convidats es pogueren deleitar mirant els primers programes de televisió.

La inauguració del Tele-club, tingué lloc l'any 1966, i pareix segur que va ser el primer Tele-club de les nostres illes.

El 1968 es donà una passa grossa (juntament amb l'electrificació del 1964) que va ser l'asfaltament del nostre llogaret.

L'any següent es restauraria la Creu de Terme.

Tots aquests fets conformen una part de la història de Ruberts; però, sense cap dubte, hi ha d'altres informacions històriques, així com també qualche llegenda que s'han anat perdent amb el temps. Sé que deix moltes coses per dir, però això no ha volgut ésser més que una mica de recordança del passat ruberter.

Biel Torrens i Llabrés

MÚSICA

Benvinguts sencers en aquest apartat de MUSICA VIVA que, a través de cada revista, us oferirà una informació detallada dels aspectes actuals de la nostra música.

Avui, per començar, us introduïrem de manera general dins el món musical sencer.

Abans de passar a l'actualitat, però, volem fer una referència als antecedents de la música nostra que tal volta hagin pogut incidir en els grups que ara tenim. Si feim memòria del temps dels nostres avis recordarem que hi havia una petita banda musical constituïda per gent sencera. Fou una banda bastant activa ja que no només actuava dins el poble, sinó que també anava a tocar als pobles veïnats.

Passant a la música que es du a terme actualment cal anomenar la colla de xeremiers que, dins el nostre poble, constitueix una tradició bastant arrelada.

A més, hem de tenir en comp-

te altres grups que són més recents (uns que han sorgit fa bastant de temps i altres que s'han format darrerament, però que juntament treballen amb i per la música). Entre aquests grups cal mencionar el Cor de Joves, la Rondalla, la Coral, un grup de puericantors i el grup OSIRIS.

Per acabar no ens volem despedir sense posar-vos al corrent que a les properes revistes podreu trobar (si ha estat del vostre agrat), en aquest apartat de MUSICA VIVA, un espai dedicat a cada un dels grups mencionats anteriorment.

CALLAZU

COM ET DIUS MACA?

Totes les persones, animals, coses, etc... tenen un vocable que els designa, el seu nom. Un ca és un ca, un moix és un moix, un poble és un poble, i així tots els qui volguem. Bé idò, està vist que això aquí és un problema perquè Sencelles no només és Sencelles, sino Sancellas, Sansellas, Sancelles etc (mirau la nostra portada). Convé doncs, donar una mica de llum damunt aquest tema, a la fi d'evitar confusions, enfrontaments, guerres de rètols...

Sencelles s'escriu Sencelles i si no ara ho veureu:

Si cerquem l'origen del nom del poble trobam que aquest no és molt clar; hi ha quatre versions i cap d'elles està plenament confirmada: En una primera es diu que ve d'en Pere Centelles, un dels homes de la reconquesta que va tenir terres en el districte de Canarossa al qual pertanyia Sencelles. Suposen que es canvià la "t" de Centelles per "c" i sortí Cencelles. Altres el deriven de Cent Selles (de cavalcar), suposant que hi havia una garnició romana de cent soldats. A l'escut del poble hi ha una sella i una campaneta però els escuts varen venir molt més tard quan ja no hi havia cap romà. Uns tercers el deriven de Cent Cel.les (llatí "centum cellas"), que vol dir "les cent cases". Per si això fos poc, encara hi ha una quarta versió que suposa que el nom deriva dels immigrants d'un poblet del camp de Tarragona, Centcelles, que més tard ho varen dur a un llogaret de prop de Sueca

València.

De totes maneres, cal deixar ben clar que cap de les tres teories està científicament demostrada, però, és ben significatiu que a cap ni una apareix una "a" enlloc sino "e" i més "e"; aleshores, d'on surt aquesta "a"? I és que a ningú se li ha passat pel cap una història que expliqui l'origen del nom on hi hagi "a" per enmig, sino "e" i més "e". I no és per falta d'intents, perquè n'hi va haver que fins i tot en el seu afany de fotre una "a" a Sencelles es varen dedicar a fullejar pàgines i més pàgines del santoral, per trobar un misteriós i desconegut sant anomenat San Cellas i així tendrien arreglat l'assumpte com a Sant Jordi, Sant Llorenç, etc. Bé varen cercar però no el trobaren fins que, cansats de cercar, un dels promotors d'aquesta "brillant" idea va tenir la sensacional ocurrència de posar Cellas al seu fill que havia de néixer, diguessin el que diguessin els capellans, però el destí cruel va voler que fos una nina i òbviament Santa Cellas no és un nom massa apropiat per un poble.

Per acabar de deixar clar que Sencelles s'ha d'escriure amb "e" i no amb "a" podem recordar que molts de plurals en Català acaben en "-es" i no n'hi ha quasi cap que acabi en "-as". A més els documents històrics que parlen de Sencelles en els segles posteriors a la reconquesta, demostren una abrumadora majoria de la "e" damunt la "a".

Idò si els nostres repredins escrivien amb "e" Sencelles, per què

ara molts de nosaltres l'escrivim amb "a"? Una resposta possible la podem trobar als decrets del primer quart del segle XVIII que tendiren a una progressiva centralització de tot l'estat espanyol, que volien eliminar tots els trets diferenciadors de tots els pobles que composaven Espanya. Aleshores, resulta evident que el terme Sancellas és molt més concordant a la traducció castellana que Sencelles.

Creim que amb tot el que s'ha dit queda ben clar que la grafia que designa correctament el nostre poble és S. CELLES, grafia que

sortosament apareixia fins fa poc a la majoria dels cartells que indicaven la proximitat o direcció cap al nostre poble.

I deim "apareixia" perquè ara mateix no podem saber exactament el que diuen aquets cartells indicadors, perquè damunt d'ells apareix una mescladissa de "a" i "e" de pintura de molts de colors que no sabem bé si volen dir Sancellas o Sencelles. Mem si el MOPU o el Consell Insular ens posen cartells nous i, vius!, que si hi trobam algú que els toca, hi quedarà enrrampat! .

JOAN MUNAR i JAUME PERELLO

Agraïments a Mn. Bartomeu Oliver per:

"Com s'ha d'escriure el nom de la vila de Sencelles"

Ciutat, 1.974

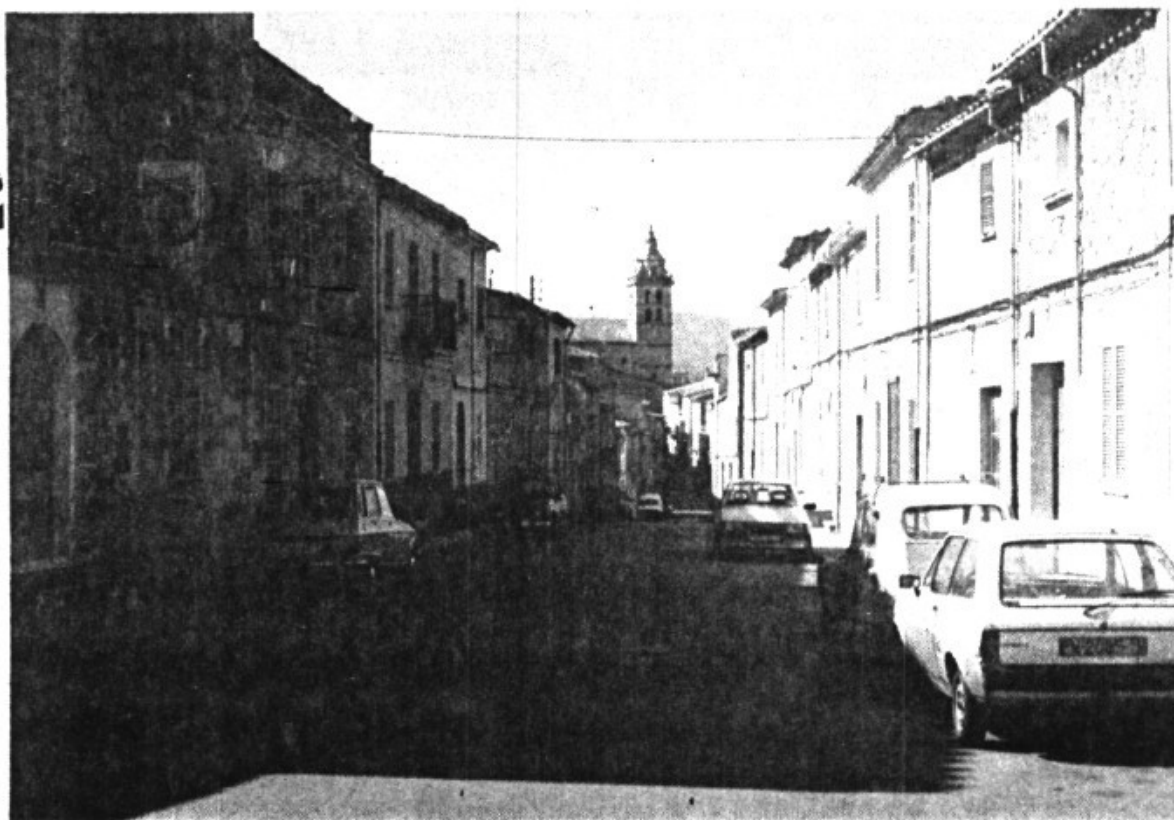
Pareix ésser que a Sencelles últimament s'ha introduït una nova moda, una moda un tant particular. No és que la gent hagi canviat radicalment la forma de vestir, ni tampoc que ara vagi ningú a missa, ni que tothom vagi en bicicleta (que és necessari i així no contaminaríem tant), ni que les dones duguin capell i els homes es facin la permanent, no, no és res d'això.

Tots sabem que al nostre poble hi ha molts de cotxes i moltíssims motorets, per tant, idò, hi ha molta gent que els mena, els cotxes els homes per anar de ca seva al cafè i del cafè a ca seva, els joves els motorets per fer bruscarades i veure mem quin corr més o per anar a fer voltes, agafar fred i postipats. Aquestes són tasques essencials perquè la vida en el poble sigui normal, perquè no es produeixi un caos, una situació

incontrolable.

Correm el perill però, de que sí es doni l'esmentat caos ja que els encarregats de vetllar per la seguretat del nostre poble, aquells que quan roben un porc encalquen el lladre i el tornen a l'amo (?!), ara es dediquen a tasques més lucratives i manca cansades, s'instalen davant Ca'n Paris i aturen a tot cristo tot dient: "Arto!! , papele!". I és clar, per anar al cafè no hauria de fer falta dur el permís, el seguro, el permís de circulació, la placa de matrícula i demés documents per anar "legals", cosa que no fa ningú. N'hi ha que se n'han duit un parell d'escaldades d'aquelles de pinyol vermell. Esperem que la situació no prengui malament i que tot sigui un malentès, perquè en aquest poble som gent de pau i no volem cridar, però sí fa falta...

Jaume Perelló i Joan Munar.

LA FIRA

13

REPÀS A UNA TRADICIÓ

Les fires, arreu del món, varen néixer fruit de la necessitat de la gent de relacionar-se, de deixar per un dia la feina i sortir al carrer. Però no hem d'oblidar que al marge d'aquesta necessitat social les fires responien a interessos econòmics. Les fires eren la millor ocasió per reunir els productes de diferents indrets de l'illa.

La gent de Sencelles s'enrecorda de les fires d'antany. La fira dins la vida quotidiana del poble era una fita molt assenyalada. Just hem de pensar que no hi havia moltes d'ocasions per sortir al carrer i mercadejar a la plaça.

En aquets dies tothom procurava ésser a la vila, tant els homes llogats a les finques i possessions com les dones llogades a Ciutat.

El truí de la fira començava uns dies abans, quan molts s'afanyaven per acabar les esquerades de faves i així poder cobrar la feina abans del diumenge i tenir uns reals dins la butxaca per convidar a l'anemorada o per colcar a les barques. Segons com havia vingut la primavera els sementers anaven atrassats i per acabar d'hora arribaven a segar les faves de nit, just amb la claror de la lluna.

"Caterina apotecari
cantén una, cantén una
noltros segàm amb sa lluna
perquè mos es necessari" *

Amb els diners de les esquerades, d'altres jornals i feines, - quasi tots passaven per la parada de l'avellanera, allà les fadrines treien el mocador i el seu anemorat l'omplia amb una grapada d'avellanques, uns dàtils i torró. D'aquesta manera feien la "mocadorada". No cal dir que les fadrines sense pretenent també s'arreglaven per tenir mocadorada.

Nins i no tan nins gaudien de debò de les barques i dels nomenats "caballitos" giscant i cridant amb força.

Era tradicional en aquell temps aprofitar l'ocasió per comprar alguns utensilis necessaris per la casa: un collaret, una caldera, un trinxet, una rostidora, ... això al marge dels regalets: un mocador pel cap, una joguina o un anell de plata.

En un diumenge tan assenyalat era de justícia tenir un Ofici també assenyalat. Per això, aquest dia la missa no era a les 5'30 o a les 6 de la matinada com la resta de dies de l'any. Aquest diumenge de fira a les 11 del matí surtia l'escolà i amb la campaneta se passejava per la plaça i els principals carrers per anunciar l'Ofici. El sò de la campaneta acompanyava als sencellers cap a l'església.

Acabat l'Ofici, altra volta a passejar, ballar jotes i boleros, mirar les parades i demanar amb curiositat: Què t'ha regalat s'anemorat?

Caterina Pons

*Nota: escrit tal com m'ho contaren per tal de que no perdés el ritme.

Església

"COMUNICACIONS SOCIALS: EINES PER A LA FRATERNITAT"

Amb aquest lema l'església celebra enguany la diada de les comunicacions socials, el diumenge dia 15 de maig. Jornada que més o manco coincideix amb el començament de la nova etapa de la revista "Sa Sella".

Comunicar-se vol dir posar en comú, fer participar a un altre d'allò que un té o experimenta. D'aquesta manera es fomenten i milloren les relacions humanes, transmetent als altres els pensaments, idees i emocions individuals. I quan és un grup de persones, els de la revista "Sa Sella" els qui volen fer participar a tot un poble dels seus pensaments, idees i emocions, molt més podrà ser aquesta revista una "EINA PER A LA FRATERNITAT".

Creim que auria de ser "Sa Sella" un instrument per a la intercomunicació de tot el poble de Sencelles, que ens agermani més i més cada dia, i a on hi tinguessin cabuda les idees, opinions i il·lucions de la gent del poble, per alabar, analitzar o reconèixer el que han dit o fet, no uns personatges llunyans sinó els veïnats de més prop. I a la vegada també una eina de difusió cultural, en primer lloc de la cultura del nostre poble de Sencelles que ens han deixat els nostres avantpassats i que continuem fent noltros i sens dubte també de la cultura de tot el poble de Mallorca.

Una part important del nostre poble la constitueix la comunitat cristiana que també vol fer participar a tothom de les seves inquietuds, esperances i desigs. Per això donam les gràcies al director de la revista que ens ha ofert aquest espai per a fer-ho possible i li desitjam a ell i a tot el grup d'amics coratge per a continuar el camí que han començat.

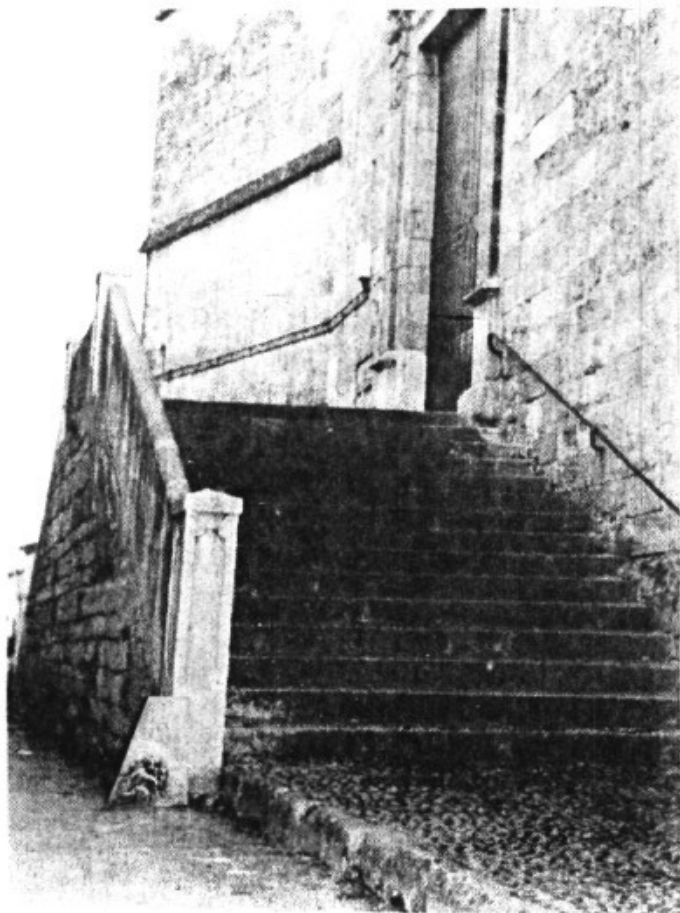
ENDAVANT!!

1888-1988.

PRIMER CENTENARI DE LES ESCALES
DEL PORTAL MAJOR DE L'ESGLÉSIA.

"Quants avanpassats nostres hauràn pujat aquestes escales per celebrar al Senyor !

Per quants fou un pujar lleuger i alegre a l'encontre del seu Senyor i Salvador ! "

15 de Maig

- Jornada Mundial de les Comunicacions Socials
- Jornada de Mallorca Missionera

21 de Maig

- Setena setmana diocesana dels malalts a Lluc

22 de Maig

- Festa de Pentecostes: Pasqua Granada
- 11 del matí: Primeres Comunions
 - Mª Antònia Aloy Bestard
 - Inmaculada Arboleda Fernández
 - Virgínia Arboleda Fernández
 - Bartomeu Bibiloni Ramis
 - Miquel Busqueta Hernández
 - Mateu Coll Morey
 - Joan Ferrer Cirer
 - Francisca Jiménez López
 - Aina Mª Marín Garcia
 - Iolanda Pol Cortès
 - Joan Carles Pol Cortès
 - Josep Ramon Puig Ramis
 - Rafel Ramis Alomar
 - Rosa Maria Ramis Alomar
 - Miquel Angel Salas Caldentey

29 de Juny

- Festa de Sant Pere: Titular de la Parròquia
 - 11 del matí: Missa Solemne
 - 12 del matí: Inauguració de la mostra "Set segles i mig"
 - 5 de l'horabaixa: Festa infantil
 - 9^h del vespre: Concert de coro de nins i joves
- Rondalla de guitarras i bandúrries

18-21 de Juliol

- Colònia d'estiu: Inscripcions 1ª setmana de juny a la rectoria.

ELS VALLDEMOSSA A L'ESCOLA.

Un any més, uns dels grups més populars de l'Alt Empordà "Els Valldemossa" han visitat el Centre Escolar de Senceller, fent les delícies de tots els infants, els més grans i els més petits.

Aquest any la lliçó que ha estat l'onzena es titula "Hés enllà del Pirineu". Algunes de les cançons que "Els Valldemossa" ens han ofert són:

- El xerrinyol.
- Barbaquem.
- Dalt del pont D'Avinyó
- En estel.

i unes quantes més.

Hi va haver molta participació dels nins i dels mestres d'aquest centre.

Com és costum l'actuació ha estat patrocinada per "Sa Nostra".

Aquest grup de sis persones ens van fer un matí molt agradable, esperam que tornin un altre any.

Gràcies.

Xisca i Esperança.

EL VIATGE D'ESTUDIS

- Com molts d'anys l'escola ha programat un viatge d'estudis a la península. Aquest viatge tingué lloc des de el dia 24 al 30 de Març. La ruta que seguirem es va iniciar amb el "Citat de Compostela" que ens dugué a Barcelona, d'on passarem a Jaca per Barbastro.

Vàrem fer una visita al Parc Nacional d'Ordesa, un vertader tresor de la natura, com també ho és l'immens

Vall d'Aran, un lloc desconegut pels illencs. Llavors al matí vàrem fer una excursió a la Vila d'Anso. A Viella, la capital del Vall d'Aran, hi estiguérem dos dies d'on fèrem excursions a diferents pobles de l'alta muntanya com són: Baqueira, Salardú, i Arres.

El sendemà anàrem a Andorra, ens vàrem acomodar a l'hostal; tinguérem l'horabaixa lliure i un autocar a la nostra disposició per visitar el "Principat" i al·redors.

El darrer dia tinguérem el matí lliure per realitzar les darreres visites i compres.

El capvespre visitàrem el "Monestir de Montserrat" i llavors anàrem al Parc de Montjuïc (Barcelona) on fèrem una visita i després anàrem cap a l'aeroport.

En general, el viatge ens ha agradat molt i estariem disposats a fer-ne un altre.

Abril 88

[Signature]

[Signature]

AGRUPACIÓ ES JONC

CRIDA DE L'AGRUPACIÓ "ES JONC" A LA VILA DE SENCELLES.

Sencelles, poble alegrat;
té un bon grup de balladors
ben vestits de mil colors
i des de sempre, educats.
Si sentiu sonar bolero
o també una mateixa
és que ballen es d'es JONC
amb un bellíssim salero.

Si per Sencelles voleu
que hi hagi molta animació
ajudem tots, sens rencor,
a sa gent de s'Agrupació
que balla posant-hi el cor
volent-ho fer de lo millor
i sense tenir-ne por.

Tots noltros no tenim son
i ballam ben devertits
amb ben poques pretenssions
i amb moltes d'il·lusions.
Si no tenim condicions
ben prompte les aprenem
i llavors tots comprendrem
lo que són estimacions.

Es qui formam aquest ball
mos anomenam es d'es JONC
i volem omplir Sencelles
de ballades i cançons.

Hí posam lo que tenim
i també lo que sabem;
tots, més coses aprenem
a mesura que vivim.

Que visca sa nostra terra!
Fora tant de mermular!!
Es poble volem animar
amb so sò de sa guitarra.
Ses pretensions que tenim
són nostre poble ajudar
amb sos balls o amb so cantar
mem si bé, plegats, vivim.

I ara ja per acabar
es JONC se vol despedir
i a tots vos volem dir
que la vila hem d'estimar.
Som uns joves sandungueros
com d'es blat són ses espigues,
que estimam es ball de bot
i volem molta alegria.

Tot ho feim pel nostre poble
que Sencelles s'anomena,
i que ballant a balquena
encara el faren més noble
que com sempre ell ha estat.
i amb ses mans ben enlairades
i es peuets ben relliqueros
ressonaran es boleros
dins nostros carrers antics.

Botonades i volants
bones faldes, rebosillos,
manegots i capells grans
per dins Sencelles s'escampa.
Es JONC vos serà una estampa
de s'amor que tots sentim
i p'es nostre poble tenim
una gran admirança.

ETS ORÍGENS DE SA NOSTRA LLENGUA

Es nostre idioma és una llengua romànica, és a dir, procedent de s'evolució d'es llatí xerrat en es nostre territori en temps d'es romans.

Se tracta, per tant, d'un llatí vulgar, incorrecte i popular que va evolucionar constantment i que, com passa amb totes ses coses vives, va voler progressar introduint innovacions.

Es pas d'es llatí a sa nostra llengua va esser molt lent. Es canvis més importants no se produïren fins a's segle VIII, en què se troben documents notariais i religiosos escrits en llatí, però un llatí ple d'incorreccions i de vacil·lacions.

I seran, precisament, aquestes incorreccions i vacil·lacions s'origen de sa nostra llengua.

Així i tot, sa llengua escrita per ses classes cultes de sa societat feudal seguia essent la llatina, però no podien utilitzar-la quan s'havien de dirigir a's poble, que ja en xerrava una altra de molt diferent.

Aquesta llengua que xerrava es poble era es provençal i les composicions literàries en aqueixa llengua formaran sa literatura trobadoresca.

Tenguem en compte que es provençal no se sembla gaire a sa nostra llengua però, si excloem els trobadors, no tendrem cap punt de partida i ens hauríem d'anar fins a's segle XV, època molt llunyana i que ens deixa molts segles en blanc.

Sa lírica provençal està formada per uns dos mil poemes d'es segles XII i XIII escrits, principalment, per poetes d'es migdia, es sud, francès.

Sa llengua provençal és una llengua uniforme, amb poques diferències dialectals; això fa que sa llengua d'es trobadors no s'acosti massa a sa realitat d'es poble.

Qui podia esser trobador? No ho podia esser tothom, sinó que.....

(continuarà)

VOLEM ESCRIURE BÉ

Els articles

L'article definit que s'utilitza correntment presenta aquestes formes:

EL: Es posa davant els noms masculins singulars que comencen en consonant.

el camí
el telèfon
el carrer
el quadern

LA: Es posa davant els noms femenins singulars que comencen en consonant.

la caixa
la fosca
la mà
la fusta

L': Es posa davant els noms masculins i femenins en singular quan comencen en vocal i en hac.

l'armari
l'escola
l'home
l'habilitat

Però, si la paraula és femenina i comença en "i" o "u" àtones, és a dir, que no té la major intensitat de veu de la paraula, no posarem "l'" sinó que hi posarem "la".

la infinitat
la humitat
la il·lusió
la unitat

I, també, quan trobam una paraula que comença en vocal i que hauria de dur "l'" però que se sembla en la pronunciació a una altra paraula de distint significat, escriurem "la" per no confondre-les.

la ira, per no confondre amb "lira"

la anormalitat, per no confondre amb "la normalitat"

ELS: Es posa davant els noms masculins plurals.

els cotxes
els nens
els ulls

LES: Es posa davant els noms femenins plurals.

les idees
les cadires

ACTUALITAT MUNICIPAL

- Ple Extraordinari celebrat el 30-6-87 a què assistiren els nou membres de l'actual Corporació, prenent possessió del seu càrrec i triant Batle a Joan Roig i Cirer per majoria absoluta de cinc vots a favor.
- Ple Extraordinari celebrat el 17-7-87 a què assistiren tots els membres de la Corporació, prenent possessió com a Regidor Francesca Nicolau i Bibiloni en haver sol·licitat la baixa com a tal Pere Cirer i Ramis. Es crearen les diferents Comissions Municipals, nomenaments d'alcaldia i periodicitat de les sessions.
- Ple Ordinari celebrat el dia 4-9-87 a què assistiren tots els membres de la Corporació, acordant-se la venda de la furgoneta i el plec de condicions que regeix la venda per subhasta, aprovant-se per unanimitat, així com exposar al públic durant quinze dies la citada venda. Es va aprovar per unanimitat procedir a la compra de la nova fotocopiadora. Es va aprovar igualment per unanimitat la compra de persianes pel Col·legi Públic de Sencelles. Fou aprovada per unanimitat la proposta de procedir a la revisió catastral de les urbanes existents a disseminats del T.M. de Sencelles. Es va aprovar igualment per unanimitat la compra d'un carro per les escombraries.
- Ple Extraordinari celebrat el dia 2-10-87 a què assistiren tots els membres de la Corporació. Es va aprovar per unanimitat concedir subvenció de 40.000' - pts. a la "1ª Trobada de Ball de Bot". Aprovació per unanimitat dels membres de la Corporació sol·licitar subvenció a la Conselleria d'Obres Públiques del Govern Balear per procedir a l'arranjament del Campanar i de la Rectoria. Es va aprovar per unanimitat la modificació de l'Ordenança Fiscal de "Escaparates i Ròtuls" passant a ser 150' - pts.
- Ple Extraordinari celebrat el dia 5-11-87 a què assistiren la totalitat de membres de la Corporació. Es va aprovar per unanimitat concedir excedència voluntària a l'Aparellador Municipal a 1/4 de jornada; també fou aprovat per unanimitat que a la relació de personal laboral de l'Ajuntament de Sencelles figuri plaça d'Arquitecte. Es va aprovar per unanimitat la modificació de l'Ordenança Fiscal de "Expedició de Documents o Segell Municipal", establint-se 2.000' - pts. per expedició de certificat per sol·licitar cèdula d'habitabilitat i per expedició de certificat de prescripció el 2 % del cost de l'obra realitzada. Es va aprovar per unanimitat la inclusió de dues persones al Padró de Beneficència Municipal. Es va aprovar per unanimitat la inclusió al Pla d'Inversions Culturals les obres de "Adecament i arranjament local destinat a Escola de Pintura" i "Adecament i arranjament dependència per Arxiu Municipal". Aprovació Subvenció Societat de Caçadors de 40.000' - pts. per set vots a favor, una abstenció i un vot en contra.
- Ple Extraordinari celebrat el dia 30-11-87 a què assistiren vuit dels nou membres que formen la Corporació. Es va aprovar per unanimitat dels membres assistents a l'acte sol·licitar la inclusió en el Pla Territorial d'Equipaments Esportius de 1.987 de l'obra "Construcció Equipament Esportiu, Camp de Futbol". Es va aprovar per unanimitat dels assistents a l'acte denominar la plaça del Col·legi Públic de Sencelles "Ca'n Bril". Es va aprovar per unanimitat el sol·licitar a la Conselleria d'Obres Públiques del Govern Balear que el municipi de Sencelles

sia inclòs al projecte presentat per l'Ajuntament de Binissalem per instal·lar depuradora en terreny de Binissalem.

- Ple Extraordinari celebrat el dia 14-12-87 a què assistiren vuit dels nou membres de la Corporació. Es va aprovar per unanimitat dels assistents la modificació del tipus de contracta del plec de condicions que regeix la contractació de l'obra "Enderrocament i Construcció Primera Fase Casa Consistorial". Es va aprovar per set vots a favor i un vot en contra el concertar préstecs amb "Sa Nostra" i amb "Banca March per un milió de pessetes cada un per posar-los endavant com aportació municipal de l'obra abans citada de "Enderrocament i Construcció Primera Fase Casa Consistorial".
- Ple Extraordinari celebrat el dia 31-12-87 a què assistiren cinc dels nou membres que formen la Corporació aprovant-se per unanimitat dels assistents la proposta de despeses corresponents al mes de Desembre.
- Ple Ordinari celebrat el dia 8-1-88 a què assistiren vuit dels nou membres que formen la Corporació. Es va aprovar per unanimitat dels assistents el plec de condicions que regirà la contractació de la realització de les obres del Camp de Futbol. Es varen aprovar per unanimitat dels assistents les festes locals de Sencelles i Biniali per 1.988 que són Santa Agueda (5 de Febrer) i Sant Pere (29 de Juny). Es va aprovar per unanimitat la quantia dels premis a entregar a les carrosses del dia de Santa Agueda.
- Ple Extraordinari celebrat el dia 24-2-88 a què assistiren vuit dels nou membres que formen la Corporació. Es va aprovar per unanimitat dels assistents sol·licitar subvenció per la realització de la "Segona Fase Obres Construcció Casa Consistorial". Es va aprovar per unanimitat dels assistents sol·licitar subvenció per realitzar obres de millora al cementiri municipal de Sencelles. Es va aprovar per unanimitat dels assistents a l'acte prohibir l'estacionament de vehicles a la part estreta del carrer Antoni Maura, així mateix es posaran discos de prohibit aparcar de quinze en quinze dies (alternant-se) al carrer d'es Rafal, prolongar uns 50 metres la prohibició d'aparcar al carrer Ramon Llull, es prohibirà aparcar al carrer Constitució des del cantó de la Farmàcia fins a la Plaça Nova. Es va aprovar per unanimitat dels assistents modificar el Conveni de Recaptació subscrit amb la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- Ple Extraordinari celebrat el dia 18-3-88 amb l'assistència de vuit dels nou membres que formen la Corporació. Es va aprovar per sis vots a favor i dues abstencions la compra de la finca propera al Poliesportiu Municipal. Es va aprovar per unanimitat dels assistents el denominar al Col·legi Públic de Sencelles "Ca'n Bril".

LA SOCIETAT DE CAÇADORS "EL VELAR"

Entre els objectius d'aquestes pàgines, ofertes per la direcció de SA SELLA a la Societat de Caçadors, podríem citar els següents:

- a) Mantenir informats als socis i al públic en general de les diferents tasques que té entre mans la Societat.
- b) Donar a conèixer els diferents elements vius que ens envolten.
- c) Despertar noves inquietuds dins el poble que aconduïxin a un major respecte envers dels elements que integren el nostre medi natural.

Pot semblar que els últims objectius assenyalats no es puguin aconseguir des d'una societat de caçadors; avui en dia, crec que hem de lluitar dins qualsevol institució per modificar hàbits i costums que siguin contraris al desenvolupament equilibrat de l'home dins la natura.

La caça, com qualsevol activitat humana, presenta aspectes negatius des del punt de vista de la conservació de la natura, però crec que altres activitats són molt més perilloses i alteren l'equilibri natural més intensament que l'activitat cinegètica. Per citar un exemple, indicaré la parcel·lació de moltes finques del nostre terme que fins ara s'ha duit a terme i que la Regiduria d'Urbanisme del nostre Ajuntament, amb molt bons

criteris, ha decidit aturar.

També és cert que si respectam la normativa legal que regula la caça, l'impacte és menys considerable; el que passa és que en nombrosos casos l'afirmació anterior no es compleix.

En definitiva, crec que el binomi caça-conservacionisme avui té els seus perills i dificultats però, amb l'esperança que és possible, vaig acceptar l'oferiment de la Societat; per tant, els criteris exposats en aquestes pàgines no seran compartits per la massa social del "Velar", sinó, tan sols, per qui les subscriu.

BREU HISTÒRIA

El vint-i-u d'Octubre del 81, un grup de sencellers decidiren constituir la Societat; per tal motiu recolliren les autoritzacions dels propietaris, tasca difícil i laboriosa, i després dels tràmits oportuns la idea inicial es convertí en realitat; després de set anys la poden qualificar de beneficiosa, tant per a la caça com per als caçadors i els propietaris. Tal volta pensareu que les anteriors afirmacions són exagerades però, per les següents raons, no ho consider així.

La caça ha sortit beneficiada perquè la societat ha representat un fac-

tor importantíssim per a la recuperació de determinades espècies que estaven en franca regressió. La llebre i la perdiu ara són relativament abundants dins els terrenys de la Societat. Quan s'analitza aquest canvi hem de tenir en compte els següents factors:

- a) El manteniment d'una reserva allà on la caça està totalment prohibida.
- b) La labor del guàrdia.
- c) El respecte dels caçadors a les normes de règim intern de la societat.

Els caçadors han sortit beneficiats per l'augment de les espècies caçables i pel control del nombre de caçadors que poden disfrutar d'elles.

Els propietaris han pogut observar un major respecte per part dels caçadors cap als seus bens.

Podem concloure aquesta breu història de la Societat afirmant que els objectius dels socis fundadors s'han vist plenament aconseguits al llarg del temps.

ASPECTES GENERALS DE LA SOCIETAT

Nombre de socis: cent cinquanta-tres.

Condicions per esser soci: a) Estar empadronat a Sencelles. b) Esser propietari de dues quarterades dins el vedat. c) Estar casat amb un/a senceller/a.

Quota anual: tres mil cinc-cents pessetes. En cas d'un soci nou, aquesta està augmentada en quatre mil pessetes per a les despeses inicials. Als socis que estan complint el servei militar se'ls dispensa del pagament de la quota anual.

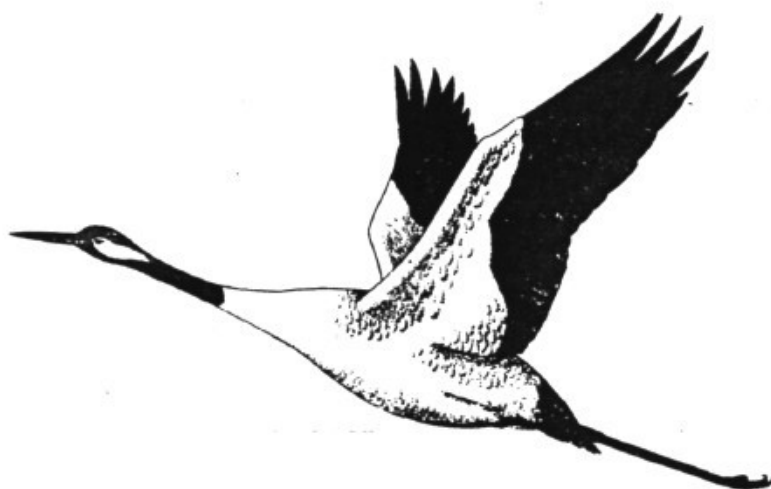
Membres actuals de la Junta Directiva:

- President: Joan Florit.
- Vicepresident: Jaume Bibiloni.
- Tresorer: Tomeu Aulet.
- Secretari: Andreu Sunyer.
- Vocals: Antoni Belmar, Joan Cirer, Tomeu Ramis i Joan Roig.
- Guàrdia Jurat: Sebastià Grau.

PRESENT DE LA SOCIETAT.

A més dels objectius apuntats abans, la Societat ha col·laborat i col·labora amb les diferents institucions locals: Ajuntament, el guàrdia també controla les construccions il·legals i els cans abandonats. La Societat també ajuda econòmicament a altres institucions: Agrupació "Es Jonc", Organització de Festes, A.P.A.

Dins les activitats relacionades estrictament amb la caça, cal citar: El repoblament anual de conills i perdius. La temporada passada amollarem vint conilles i vuit perdius. El control dels moixos mitjançant mètodes selectius sense que altres espècies es vegin perjudicades.

FUTUR DE LA CAÇA

El futur passa inexorablement per les modificacions que, a curt termini, s'introduiran a la normativa que regula la caça. Aquest hivern la Federació de Caça ha convocat a unes reunions a les diferents Societats per estudiar el reglament de la llei de caça, totalment anacrònic, i modificar-lo. Si les modificacions són assumides per la classe política, poc sensible al tema, és possible que, a curt termini, tenguem una reglamentació adequada als nostres dies.

Entre els aspectes tractats, podem citar:

- Nova catalogació dels vedats de caça. Creim que hem de diferenciar entre vedat de caça particular i els que pertanyen a Societats de Caçadors; degut al seu caràcter social dels

darrers, els impostos han d'esser inferiors.

- Introducció de l'examen per aconseguir la llicència de caça.
- Modificació de les sancions que contempla la llei, actualment irrisòries.
- Creació d'una guarderia federativa.

Si els punts anteriors els incorporen al nou reglament de la llei de caça, és probable que l'activitat cinegètica sigui una activitat esportiva.

Tercera Edat

Què és l'Associació de la tercera edat de Sencelles?

Quan va començar?

Qui la va iniciar?

Quins fins persegueix?

Són preguntes que tal volta molts s'hagin fetes i no s'hagin gaire explicades.

Comencem pel seu naixement, el del grup de la tercera edat.

La iniciativa partí d'un grup de joves inquiets. Aquest grup havia fet una llarga i penosa (perque va estar plena d'incidents) preparació per a la Confirmació.

Els qui formàven aquest grup arribàven a entendre que esser cristià no era gens fàcil. Que els problemes dels altres havien d'esser els nostres per això volíem compartir els problemes dels demás donant-los remei amb la nostra ajuda. Mos farem una pregunta: Dins el nostre poble, quin és el camp més descuidat o manco cuidat?

Farem una opció: el camp que veiem manco cuidat i al que ens dedicariem seria el de la tercera edat.

Gràcies a Déu la majoria de la gent no mor abans dels 60 ò 65 anys, sinó que a aquesta edat és quan comença una altre etapa de la vida. Etapa no manco important que la de la infància, de l'adolescència o de la maduresa. Jo m'atreviria a dir que la vellesa és l'època més hermosa de la vida, porque és l'època on s'acaramullen els records, els somnis i una gran experiència. Per viure aquesta etapa és necessari preparar-se.

Aquest és el motiu que fa que la tercera edat sigui una preocupació en tots els pobles i les ciutats. Tota la societat s'hauria de preocupar per aquests homes i dones que visqueren els anys difícils i penosos, com foren els anys de la guerra civil i de la postguerra.

Creim que és una obligació nostra i d'ara oferir-los una vida més alegre més amena, més tranquil·la... i, també, establir una lluita contra la solitud que freqüentment solen patir, ja que qui més qui manco ha perdut el familiar, parent o amic confident.

Això fou lo que més ens ajudà a empenyer la nostra iniciativa d'ajudar el grup de la tercera edat i, més tard, formar l'Associació de la Tercera Edat de Sencelles.

Al cap de quasi 5 anys s'ha fet realitat lo que pareixia un somni. Avui hi ha a Sencelles un grup de persones amb les quals organitzam excursions

preparam xerrades i reunions, amb les quals compartim rialles, petites festes, compartim les nostres anècdotes, on mos sentim més agermanats, més veinats, més família...

A més de les reunions de la nostra Associació, hem realitzat visites a altres grups similars al nostre. Sóller n'és un exponent. L'Associació de la Tercera Edat de Sóller ens visità i nosaltres els tornarem la visita intercanviant-mos obsequis.

Avui, des de l'ocasió que ens dóna aquest article que publica la revista "SA SELLA" volem fer arribar, a tots els qui tinguin l'edat, la crida per interessar-los per l'Associació. Els demanaríem que s'animin a pertènèixer-hi.

Nosaltres estam convençuts que tenir seixante-cinc anys o més no és sols això, sinó que a més és tenir una gran experiència de la vida i il·lusió gran per moltes coses. Així ho han demostrat moltes persones que han participat de les distintes activitats realitzades.

Margalida Llabrés.

Avui en dia, sentir parlar d'urbanisme és un tema o qüestió que s'ha posat molt de moda. L'Ajuntament, i molta altra gent, troba que ja és hora que es posin unes normes per tothom i, sobretot, que es facin complir, donant tot tipus de facilitat i possibilitat a les persones que vulguin fer una construcció, quedant així dins un ordre i un control pel bé de tots.

M'agradaria entenguéssim que la tasca d'urbanisme dins el nostre terme és bastant conflictiva i de molta feina degut a: 1) l'extensió del terme; i 2) l'herència que hem rebuda, que ve de molts anys enrera; aquesta ens ha deixat una construcció desmesurada i sense cap tipus de control. Això ha passat també a altres pobles, com són Algaida, Lluçmajor, etc.

Aleshores, intentam posar les coses al dia, una feina mala de fer ja que a vegades s'han de prendre unes determinacions un poc ingrates, no quedant més remei per poder dur aquesta tasca endavant. Aquestes determinacions estan preses per la Comissió d'Urbanisme, formada per set membres de l'actual Consistori.

També vull dir que no tot el que es va fer estigui mal fet o que sigui negatiu. Hem de tenir en compte les coses positives. La gent que ve a passar el cap de setmana a les cases o casetes del nostre terme: 1) unes terres mares, com per exemple "Son Matet", que quasi no tenien valor, s'han revaloritzat; i 2) la majoria d'habitants d'aquestes casetes vénen a comprar als comerços del nostre poble. També hem de tenir en compte certes coses negatives: 1) l'estètica de bastantes construccions, i qui fa una volta per "Son Matet" o "Ca's Brusques" es pot adonar que hi ha qualche barraca i, fins i

tot, qualche xalet que fa mal als ulls. 2) El gros abús de parcel·lació, trossos de terra d'una quarantena, més o manco, tancades de paret de pedres que tenen més de cent anys, i ara les veim cruades per quatre o cinc parets de blocs d'hormigon, cosa que ja no té remei. 3) Els projectes i llicències municipals, hi ha gent que ha fet el que ha volgut, ha construït a la seva manera sense cap tipus de permís i, per altra banda, hi ha la persona que ha tret un projecte i una llicència municipal i s'ha tengut que atendre o acollir a la normativa vigent.

Crec que hem d'esser conscients tots els sencers de la responsabilitat que tenim dins el camp urbanístic en aquests moments i lluitar tots plegats per evitar tots aquests aspectes negatius que abans he citat i així farem un bé al nostre poble de Sencelles.

Ja per acabar, us vull informar del nou catastro de rústica que hem posat en marxa i donar-vos les dades del primer polígon que hem catastrat: És el número 18, que correspon a Son Matet; de les 199 casetes existents, hi ha 89 casetes que no paguen cap tipus de contribució ni tenen cap llicència d'obra; això suposa el 44,7 %, xifra escandalosa.

L'objectiu d'aquest nou catastro és que tothom pagui la seva corresponent contribució. No és just que els que han construït il·legalment no paguin i els que ho han fet legalment paguin. Al mateix temps, volem elaborar unes fitxes per saber com es troben les construccions.

Regidor d'Urbanisme.
Toni Mulet.

S'ha desmentit el rumor de que la directiva del C.E Sencelles -tingués l'intenció, (dijous al mercat d'Inca) de fitxar: tres negres, dos calés i un japonès despistat. No és que en sapiguessin molt; però com que són de fora peble fa molt guapo!

En es darrer ple de s'Ajunta -ment s'aprovaren els següents -punts:

- 1.-Canvi de nom de sa Plaça Nova per "Plaça GOMILA II".
- 2.-Aplicar s'Ora en es Carreró -de l'Església i Pla de Son -Sales.
- 4.-Comprar una grua i un cotxe -radar, amb s'aplicació del -control de Alcholemia.
- 5.-Dur 7 o 9 camionades d'enco -fradors i una de guixaines per acabar ses obres de sa Plaça.

Els arquitectes de Sencelles estudien sa relació entre Sa Corral i es cruix des Campanar. Es que criden com a locos!

Un sabut de Madriz ha fet el -següent descobriment: "Si juntes una palada de fang i una de merda et surt un valencià, però, no -et passis en sa merda que et surtirà un català."

Estau costipats, teniu singlots? idò no patigueu més, llegiu els -fulls de ses noves contribucions urbanes, calculau lo que heu de -pagar, i... Curació garantitzada!

EN BARRAMOT.

S'al.lota hem va dir: ¿Qué -fas?

-¿Que no veus que el me ramen?

-¿O et penses que no me'n tem en so moviment des braç?

M'agraden ses fruites fines si són bones de menjar; també m'agrada tocar ses mames a ses fadrines.

COSES QUE ES TROBEN SENSE CERCAR-LES.

- Qualqu garrotada.
- Un anglès.
- Una dida sense llet.
- Dònes per casà.
- Costipats.
- Es cotxe des morts.
- Un municipal adormit.
- Una multa!

NOU ANYS D'UN CLUB

El C.E. SENCELLES va néixer la temporada 1979/80, gràcies a la iniciativa d'un grup d'entusiastes joves que no podien sentir que al poble no hi hagués un equip de futbol. Aleshores es va fer càrrec de la presidència, i amb molt d'encert, en Tomeu Papa, que va ajudar en tot i per tot aquest es tol d'aficionats.

La secretaria va anar a càrrec del que encara l'ocupa i cal dir que poques vegades se li ha reconegut tal mèrit, en Pep Bitzo.

I ja teníem futbol, l'equip s'havia fet realitat. Després vendrien els problemes, principalment econòmics, ja que els esportius eren els menys importants. La qüestió era jugar i poc a poc, amb entusiasme, tot s'anava arreglant.

La primera victòria en partit oficial va esser contra el Son Gotleu per dos gols a un. No cal dir que tot era alegria ja que els jugadors no eren massa experts, però poc a poc se configuraren com un bloc ben avingut i perillós pels contra-

TOMEU PAPA » GUILLEM BUSCA

LLORENÇ RACÓ

ELS PRESIDENTS

ris de tal manera que les victòries començaren a esser cosa corrent.

D'aquell equip ja només queden un parell de jugadors que aleshores eren molt joves: en Joan Sans Ramis, en Xesc Castell i en Pere Merris.

Han passat els anys. Després d'en Tomeu Papa va venir de president en Guillem Busca, el qual després d'anys va deixar la presidència a n'en Llorenç Racó.

I què hem de dir de les dues darreres temporades, exitoses totals, campions de grup a la Tercera Regional (temporada 1986/87), ascens a Segona gràcies a una promoció amb el Can Picafort, i aquesta temporada ja ho sabeu tots, com un llamp cap a Primera.

Equip de la primera temporada.

LLORENÇ RACÓ

Fa dues temporades que en Llorenç Racó va agafar les riendes del Club Esportiu i més bé no li podien anar les coses ja que el primer any l'equip va ascendir a Segona Regional, i el segon als primers llocs de la classificació.

El varem aglapir a un entrenament, davall un garrover. Recollia pilotes, tasca que va deixar al seu fill en Llorençet per atendre les nostres preguntes.

Varem parlar de moltes coses, però sempre entorn de l'equip i del camp nou que sembla que és cosa feta ja que la pròxima temporada ja hi volen jugar. El vell ja està venut i com a molt tard el mes de Juny l'han d'haver deixat, ens deia en Llorenç.

Quan li vaig demanar com anaven de "duros" i si podrien aguantar la Primera Regional en el cas d'ascendir (pensem que just del trio arbitral, cada partit a ca nostra, costaria aprop de tretze mil pessetes) en Llorenç me va contestar: "aquí, en el club, només es parla de futbol. No hi ha ni un jugador que cobri un duro. Això és el que ens salva, ja que les altres despeses federatives principalment, són molt grosses. Ara bé de sopars si en podem fer dos no en feim un. A Primera Regional tot seria una mica més difícil, però amb el suport de l'afició jo crec que podríem fer un bon paper. Equip en tenim de sobra. A més, seria una bona ocasió per estrenar el camp nou. I aprofitant aquesta ocasió et donaré una primícia: si ascendim farem dos equips, un de Primera i un de Tercera Regional."

I així acabarem la conversa perquè en Llorenç se n'havia d'anar a preparar la porcella ja que, una setmana sí i l'altra també, els jugadors i directius es reuneixen entor de la taula per esmolar el barram.

PEP TRUYOLS

"TENC UN GRAN EQUIP"

Format tant com jugador com a entrenador amb els equips del Constància i Sallista, en Pep Truyols Campins es l'encarregat de dirigir tècnicament i físicament l'equip representatiu del poble, el C.E. Sencelles.

Amb ell varem parlar durant un entrenament.

Entre altres coses li varem demanar, Pep, ja te veus a Primera Regional?

-Mira, no vull pecar d'optimista però si en pugen tres, com diuen els mitjans de comunicació crec que ho tenim bastant clar. Ara, no hem d'oblidar que queden un parell de partits i s'han de jugar, pensa que tots els equips venen cap a noltros i tots volen guanyar al líder.

-Aquí volia anar. No creus que esser primers pot perjudicar de cara a un possible ascens?

-Jo crec que sí. ara bé, puc assegurar que no regalaria cap dels punts que duim d'avantatge.

-Com veus la plantilla del teu equip?

-Està bastant compensada. Tenim un bloc que per jugar a una categoria superior no faria cap mal paper i si el reforçam un poc encara millor.

-Pep, com és que jugau millor fora camp que dins ca nostra?

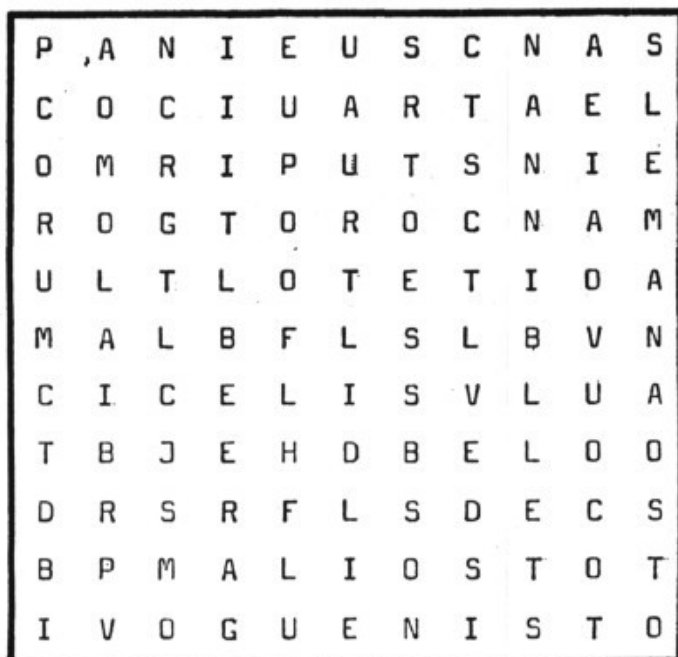
-El que passa esque l'equip s'adapta bé als camps grossos. A més tenim uns darreres molt bons amb dos porters que si un és bo l'altre és millor. En Jaume és molt bo devall els pals i no en parlem d'en Joan que és mitja defensiva. Però respecte al que me demanaves pensa que aquí, al nostre camp, hem guanyat quasi tots els partits i practicament no ens han marcat. Ara bé, la clau de l'èxit són els punts que hem duit de fora camp.

-Molt bé Pep, gràcies per tot.

PASSA

SOPA DE LLETRES

Heu de trobar els noms de 8 pobles mallorquins. Val fer-ho en sentit vertical, horitzontal i oblicu, o a s'endret o al revés.

JEROGLIFIC

EN

+ (-R)

NO VE

Què feies al jardí?

Trobau les principals diferències que hi ha entre els dos dibuixos.

SOLUCIONS:

JEROGLIFIC: ENSUMAVA FLORS. (EN ; SUMA(R) ; VA, FLORS)

MURD, PORTOL, SOLLER, SINEU.

SOPA DE LLETRES: SENCELLES, ARTA, SELVA, MANCOR,

La bona cuina

1 PLAT

ENSALADA D'ARROS I POLLASTRE

Preparació: 10 min.

Cocció: 20 min.

Ingredients: 200gr. d'arròs, 100gr. de panses de Corinto, 100gr. de formatge "Gruyère", una pitera de pollastre torrada, una poma.

Salsa: 6 cullerades de maonesa, 3 cullerades de Ketchup.

Preparació: tallar la pitera, es formatge i la poma a tires i mesclar-lo amb l'arròs prèviament bullit i les panses mullades i sucades, trempar amb la maonesa mesclada amb Ketchup.

2 PLAT

POPS AMB SALSA

Preparació: 20 min.

Cocció: 50 min.

Ingredients: 1/2 Kg. de popets, 2 cullerades de tomàtiga frita, 1 pastilla de brou, 1 ceba grossa, 100cc (1/2 tassó) de vi blanc, 180cc d'aigua, oli, sal.

Preparació: rentar els popets. Dins una cacerola fregir la ceba rallada. Quan comenci a collir color afegir els popets, el vi mesclat amb la mateixa quantitat d'aigua i la pastilla de brou esmicada.

Deixar-lo coure durant 30 min. Afegir la tomàtiga frita i deixar-lo coure a foc lent fins que la salsa se redueixi un poc.

POSTRES

ENSALADA AMB SALSA DE IOGUR

Preparació: 10 min.

Ingredients: fruita variada (albercocs, plàtans, maduixes,...), 2 cullerades de sucre, 1 iogur natural i poma.

Preparació: preparar una salsa mesclant es iogur amb la poma rallada i el sucre.

Pelar la fruita, tallar-la en trossos i banyar-la amb la salsa.

BEGUDA

XOCOLATA NEVAT

Preparació: 10 min.

Cocció: 5 min.

Ingredients: 1 tableta de xocolata sense llet, 4 vermells d'ou, 3 cullerades de sucre, 2 claus d'espècies, 1 l. de llet, 200gr. de nata pujada.

Preparació: posar dins una cacerola al foc la llet, la xocolata trosetjada i els claus d'espècies.

Deixar-lo coure, remenant de tant en tant, fins que la xocolata estigui fusa. Retirar els claus i deixar-lo refredar.

Posar la xocolata dins una batedora elèctrica, afegir el sucre i els vermells d'ou i pujar-lo durant uns segons.

Servir-lo immediatament després amb la nata a damunt i empolvorat amb xocolata rallat.

BINIALI

UN MONUMENT A LA IMMACULADA A MALLORCA, JA CENTENARI.

Existeix a Biniali (Sencelles) i ocupa el centre d'una triangular placeta a la que dóna nom precisament el monument. Mideix en total uns 5,50 mts d'altura i està format per una base quadrangular que sosté un obelisc alt d'on s'aixeca l'efígie de la Immaculada.

Fou aixecat a l'any 1854 pel Rv. Gabriel Ribas de Pina i Gallard de "Sa Torre" de Santa Eugènia, en memòria de la declaració del dogma de la Immaculada per la S.S. el Papa Pio IX.

Les inclemències del temps feren visible senyal a aquest i fou necessària la seva restauració, que va dur a terme el Rv. Gabriel Ribas de Pina i Conrado de "Sa Torre" de Santa Eugènia, nebot de l'anterior.

Aquest és (que sapiguem) l'únic monument que hem tingut -- fins al present a Mallorca, en honor de la Immaculada. Senzill, és vera, però graciós i ben proporcionat, fet amb -- gust i filial estimació.

Nota: Com Any Mariano hem trobat oportú començar amb aquest article ja que els binialers tenim en gran estima aquest monument.